

Népességdinamika és társadalmi szerkezet

OBÁDOVICS CSILLA EGYETEMI DOCENS

KULCSÁR LÁSZLÓ EGYETEMI TANÁR

NYME KTK SOPRON

OBADOVICS@DEMOGRAFIA.HU

Népeségdinamika

- ▶ Népeségszám változás
- ▶ Születés-halálozás → Természetes szaporodás/fogyás
- ▶ Odavándorlás-elvándorlás → Migrációs egyenleg

	Vándorlási különbözet	
Természetes szaporodás/fogyás	Negatív	Pozitív
Negatív	Erőteljes negatív népesség dinamika	Pozitív eredményű vándorlás jelentette népesség dinamika
Pozitív	Természetes szaporodás jelentette népesség dinamika	Erőteljes pozitív népesség dinamika

Társadalmi-gazdasági szerkezet

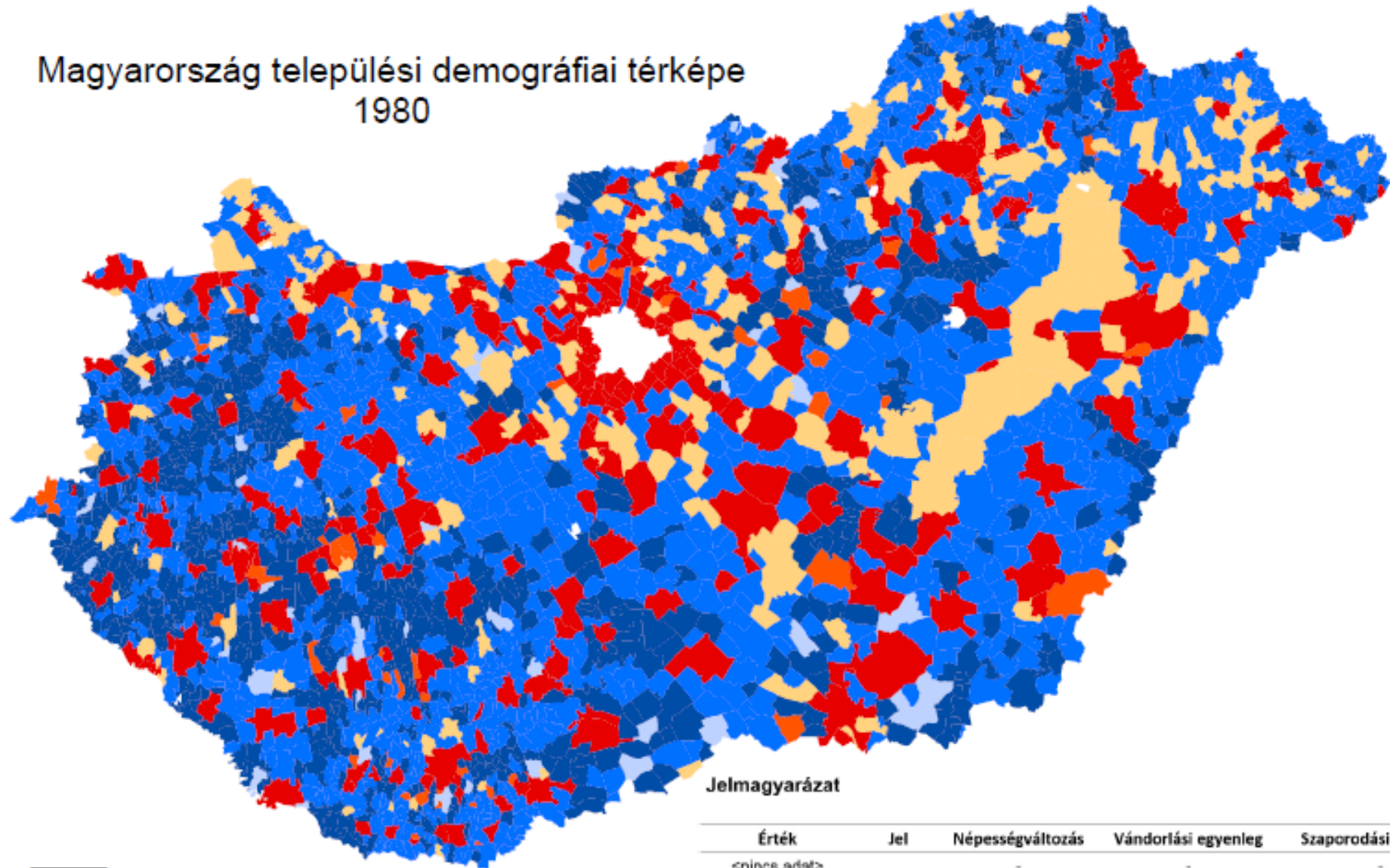
- ▶ Demográfiai szerkezet:
 - ▶ Korszerkezet;
 - ▶ Iskolai végzettség
- ▶ Családi mintázatok:
 - ▶ Házasság, válás;
 - ▶ Élettársi viszony;
 - ▶ Gyermeket egyedül nevelő szülő
- ▶ Gazdasági viszonyok:
 - ▶ Foglalkoztatottság;
 - ▶ Munkanélküliség

A növekvő lakosságszámú települések megoszlása a népesség dinamika forrása szerinti (%)

A növekedést okozó népesség dinamika forrása	1970-1980	1981-1990	1991-2001	2002-2011
Természetes szaporodás és migráció együtt	47,3	37,8	23,9	21,8
Csak a természetes szaporodás	44,5	22,7	6,1	6,5
Csak a migráció	8,2	39,5	70,0	71,7
Összesen	100,0	100,0	100,0	100,0

Magyarország települési demográfiai térképe 1980

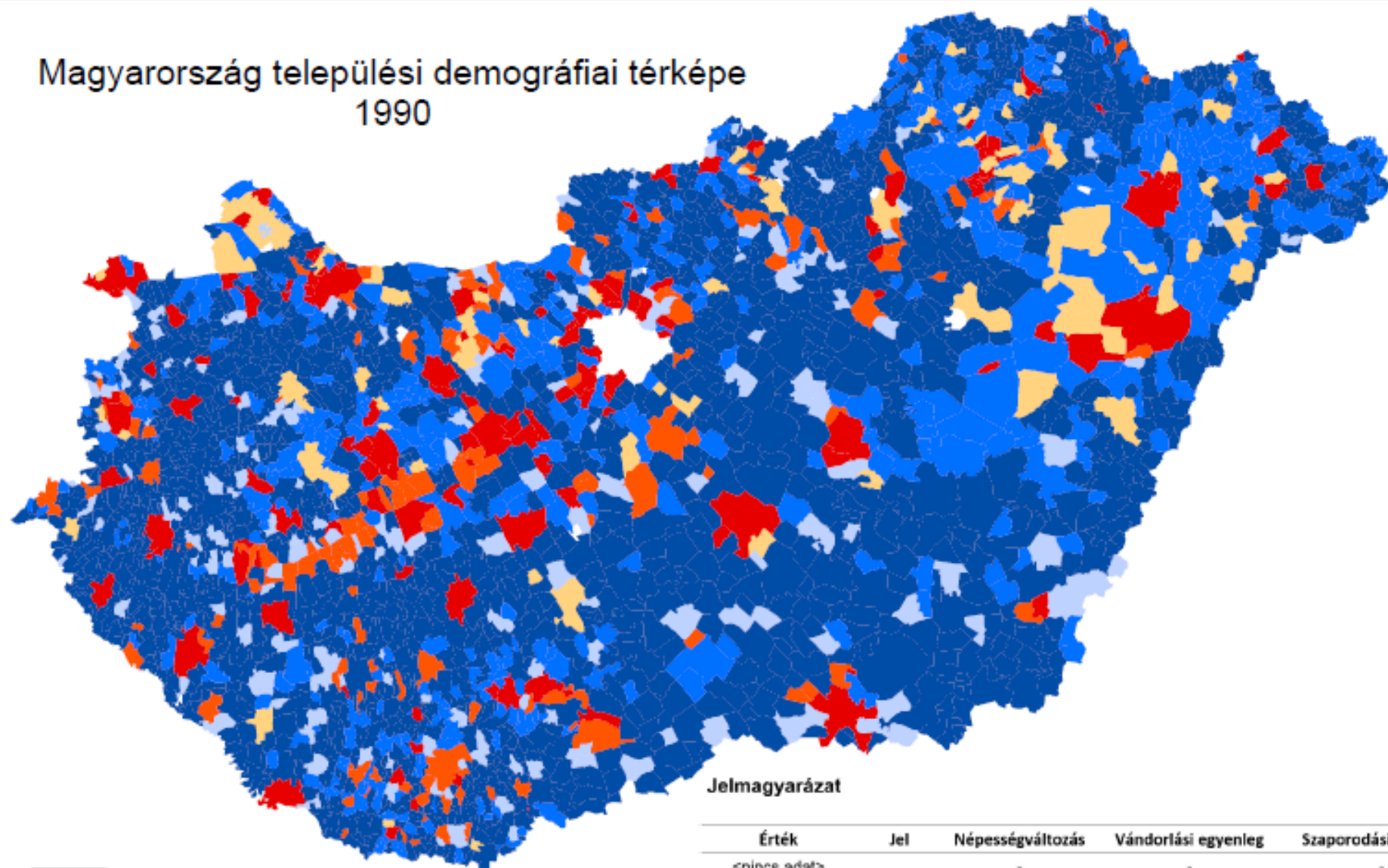
Jelmagyarázat

Érték	Jel	Népességváltozás	Vándorlási egyenleg	Szaporodási egyenleg
<nincs adat>		-	-	-
000	■	csökkenő	negatív	negatív
001	■	csökkenő	negatív	pozitív
010	■	csökkenő	pozitív	negatív
100	■	növekvő	negatív	pozitív
101	■	növekvő	pozitív	negatív
111	■	növekvő	pozitív	pozitív

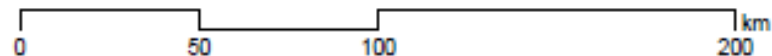
0 50 100 200 km

Magyarország települési demográfiai térképe 1990

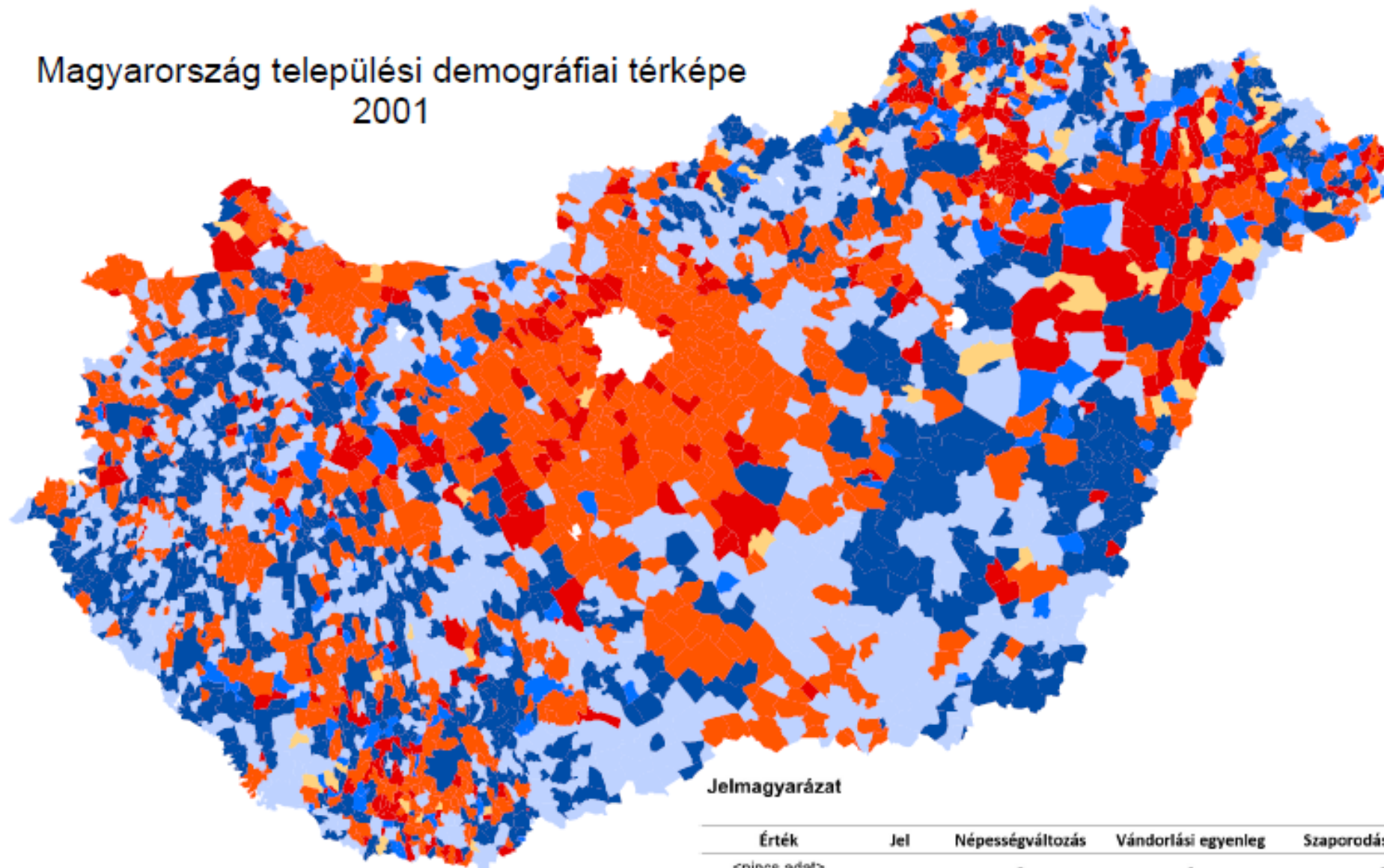

Jelmagyarázat

Érték	Jel	Népességváltozás	Vándorlási egyenleg	Szaporodási egyenleg
<nincs adat>		-	-	-
000		csökkenő	negatív	negatív
001		csökkenő	negatív	pozitív
010		csökkenő	pozitív	negatív
100		növekvő	negatív	pozitív
101		növekvő	pozitív	negatív
111		növekvő	pozitív	pozitív

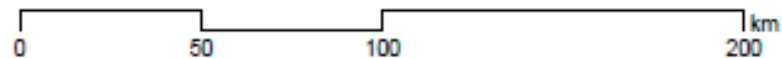

Magyarország települési demográfiai térképe 2001

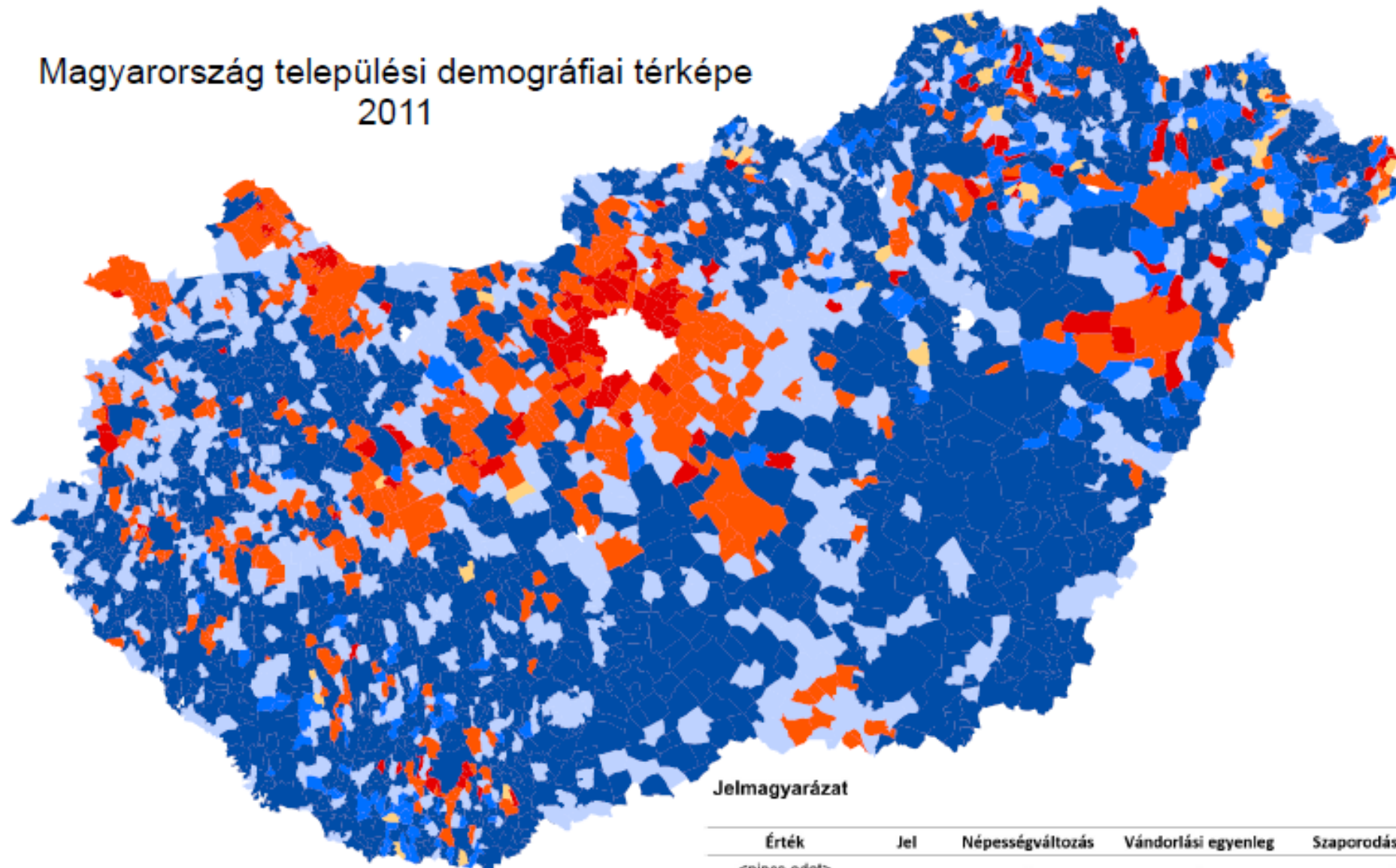

Jelmagyarázat

Érték	Jel	Népességváltozás	Vándorlási egyenleg	Szaporodási egyenleg
<nincs adat>		-	-	-
000	■	csökkenő	negatív	negatív
001	■	csökkenő	negatív	pozitív
010	■	csökkenő	pozitív	negatív
100	■	növekvő	negatív	pozitív
101	■	növekvő	pozitív	negatív
111	■	növekvő	pozitív	pozitív

Magyarország települési demográfiai térképe 2011

Jelmagyarázat

Érték	Jel	Népességváltozás	Vándorlási egyenleg	Szaporodási egyenleg
<nincs adat>		-	-	-
000	■	csökkenő	negatív	negatív
001	■	csökkenő	negatív	pozitív
010	■	csökkenő	pozitív	negatív
100	■	növekvő	negatív	pozitív
101	■	növekvő	pozitív	negatív
111	■	növekvő	pozitív	pozitív

0 50 100 200 km

Népességdinamika

			vándorlási egyenleg		szaporodási egyenleg	
	vándorlási egyenleg	szaporodási egyenleg	1980-1990	2001-2011	1980-1990	2001-2011
népességvesztő	negatív	negatív	-63,40	-38,05	-36,37	-45,80
	negatív	pozitív	-78,60	-86,69	21,85	29,83
	pozitív	negatív	29,41	22,90	-52,64	-55,45
népességnyerő	negatív	pozitív	-27,54	-41,96	46,19	70,69
	pozitív	negatív	53,85	80,77	-21,11	-24,95
	pozitív	pozitív	33,68	183,45	25,63	24,06

Társadalmi szerkezet - Korstruktúra

			gyerekek aránya % (14 év alattiak)		idősek aránya % (60 év felett)		cigányok aránya	
	vándorlási egyenleg	szaporodási egyenleg	1990	2011	1990	2011	1990	2011
népességvesztő	negatív	negatív	19,85	14,32	21,62	24,18	1,62	3,80
	negatív	pozitív	22,57	19,81	16,59	18,58	2,98	12,29
	pozitív	negatív	17,78	13,07	21,61	24,97	,49	1,92
népességnyerő	negatív	pozitív	23,87	25,99	14,02	14,58	1,99	31,53
	pozitív	negatív	20,30	15,09	18,15	21,92	,80	1,52
	pozitív	pozitív	22,23	18,68	15,06	18,61	,60	2,80

Iskolai végzettség a 7 éves és idősebb népességben

			maximum alapfokú végzettség aránya	érettségi nélkül középfokú végzettség aránya	érettségizett középfokú végzettség aránya	felsőfokú végzettség aránya	maximum alapfokú végzettség aránya	érettségi nélkül középfokú végzettség aránya	érettségizett középfokú végzettség aránya	felsőfokú végzettség aránya
	vándorlási egyenleg	szaporodási egyenleg	1990				2011			
népességvesztő	negatív	negatív	71,09	13,86	11,12	3,93	41,07	21,72	25,52	11,69
	negatív	pozitív	67,27	14,02	13,56	5,16	52,02	19,99	19,82	8,17
	pozitív	negatív	55,53	10,05	21,58	12,84	32,67	16,52	30,18	20,64
népességnyerő	negatív	pozitív	62,73	14,99	15,88	6,40	66,99	16,32	12,56	4,13
	pozitív	negatív	62,00	14,08	16,77	7,15	35,15	20,28	28,78	15,80
	pozitív	pozitív	57,42	13,35	19,79	9,44	35,18	17,93	28,71	18,18

Családszerkezet – házasság, válás

			Házasok aránya a 15 éves és idősebb népességben %				Elváltak aránya a 15 éves és idősebb népességben %			
	vándorlási egyenleg	szaporodási egyenleg	1980	1990	2001	2011	1980	1990	2001	2011
népességvesztő	negatív	negatív	67,91	63,47	49,52	44,56	2,89	5,49	10,23	11,54
	negatív	pozitív	69,63	63,72	54,55	46,49	2,71	6,04	8,66	8,99
	pozitív	negatív	65,53	55,05	53,20	42,09	4,09	11,10	8,25	12,23
népességnyerő	negatív	pozitív	69,82	65,54	57,39	44,66	3,18	5,66	6,32	6,96
	pozitív	negatív	62,94	61,82	54,39	46,34	7,86	6,95	7,93	11,19
	pozitív	pozitív	67,98	61,57	54,94	49,27	4,85	7,36	7,72	10,60

Családszerkezet

			Egyszemélyes háztartások aránya %		Egyszülős gyermekes családok aránya %		Élettársi kapcsolaton alapuló családok aránya %			Gyermektelen családok aránya %	
	vándorlási egyenleg	szaporodási egyenleg	1990	2011	1990	2011	1990	2001	2011	1990	2011
népességvesztő	negatív	negatív	23,27	31,20	13,46	19,69	4,06	10,23	14,90	35,52	35,02
	negatív	pozitív	20,18	25,48	14,45	17,63	4,08	8,74	16,22	30,78	31,76
	pozitív	negatív	31,13	36,87	20,28	21,54	5,51	8,86	15,27	32,66	35,95
népességnyerő	negatív	pozitív	18,50	21,64	13,51	16,04	3,36	8,90	22,38	28,65	28,15
	pozitív	negatív	22,82	28,63	14,52	18,28	4,41	9,10	13,99	32,19	33,04
	pozitív	pozitív	22,46	23,39	15,36	17,21	3,93	9,25	14,60	28,40	29,64

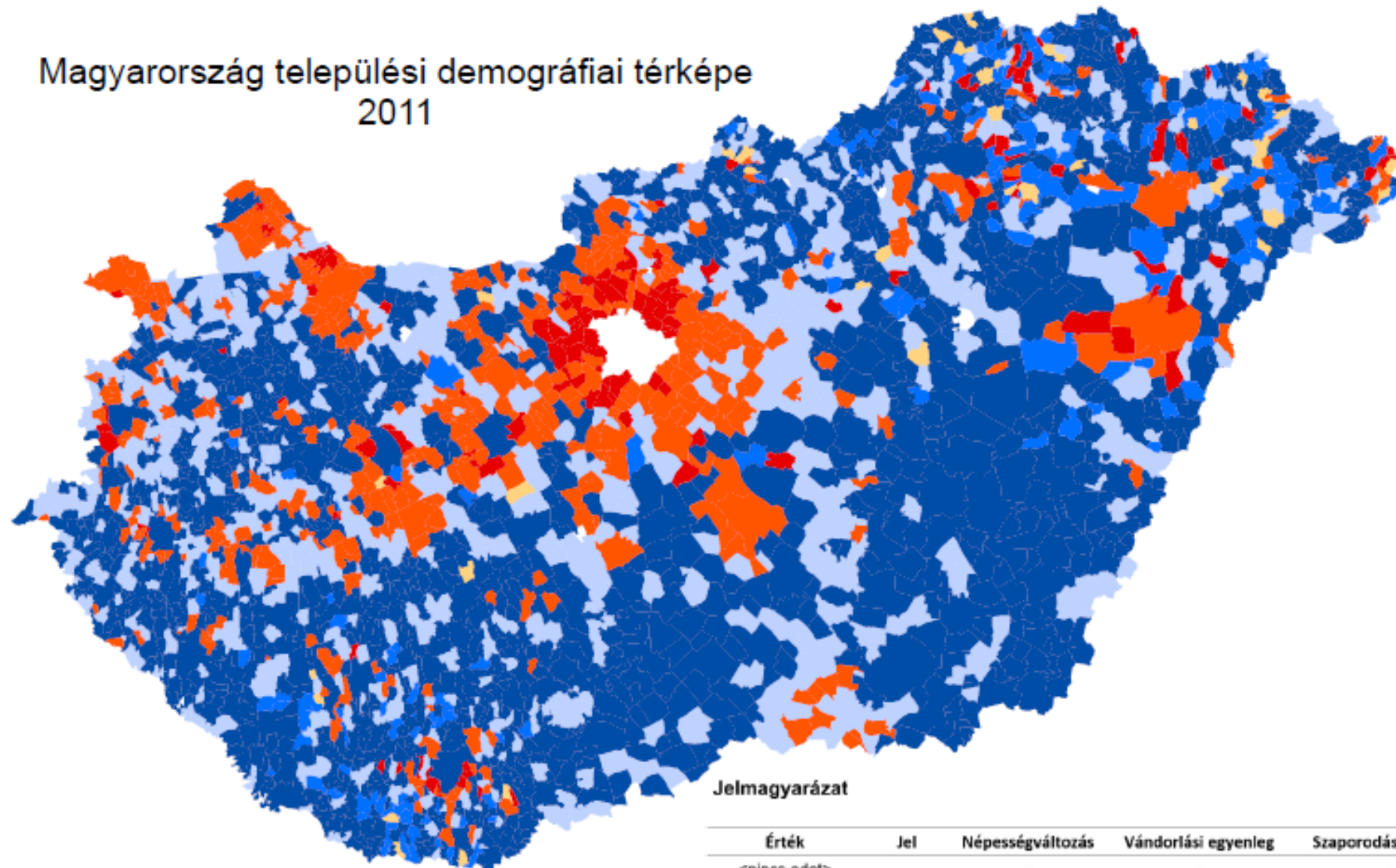
Gazdasági szerkezet – Foglalkoztatás, munkanélküliség

			Foglalkoztatottak aránya		Munkanélküliek aránya	
	vándorlási egyenleg	szaporodási egyenleg	1990	2011	1990	2011
népességvesztő	negatív	negatív	71,34	61,59	2,03	9,81
	negatív	pozitív	69,81	51,25	2,35	12,67
	pozitív	negatív	74,08	67,48	2,04	8,69
népességnyerő	negatív	pozitív	71,91	39,10	1,91	16,49
	pozitív	negatív	71,20	65,36	1,82	8,22
	pozitív	pozitív	72,83	65,96	1,75	8,37

Szolgáltatási szektorokban foglalkoztatottak aránya %

	vándorlási egyenleg	szaporodási egyenleg	1980	1990	2001	2011
népességvesztő	negatív	negatív	7,15	8,06	15,62	60,40
	negatív	pozitív	6,88	8,11	14,64	59,28
	pozitív	negatív	8,76	9,00	15,50	25,05
népességnyerő	negatív	pozitív	7,61	8,16	15,41	60,75
	pozitív	negatív	7,57	9,59	16,35	67,92
	pozitív	pozitív	8,31	9,18	16,11	73,33

Magyarország települési demográfiai térképe 2011

Jelmagyarázat

Érték	Jel	Népességváltozás	Vándorlási egyenleg	Szaporodási egyenleg
<nincs adat>		-	-	-
000	■	csökkenő	negatív	negatív
001	■	csökkenő	negatív	pozitív
010	■	csökkenő	pozitív	negatív
100	■	növekvő	negatív	pozitív
101	■	növekvő	pozitív	negatív
111	■	növekvő	pozitív	pozitív

0 50 100 200 km

Összegzés a 2011. évi népszámlálás alapján

	Vándorlási különbség	
Természetes szaporodás/fogyás	Negatív	Pozitív
Negatív	Gyerekek aránya alacsony Idősek aránya magas Egyszülős családok aránya magas Gyermektelenek aránya viszonylag magas	Gyerekek aránya alacsony Idősek aránya magas Felsőfokú végzettség aránya magas Foglalkoztatottak aránya magas Gyermektelenek aránya viszonylag magas
Pozitív	Gyerekek aránya magas Idősek aránya alacsony Cigányok aránya kiemelkedően magas Alapfokú végzettségűek aránya magas Élettársi kapcsolatban élők aránya magas Foglalkoztatottak aránya alacsony Munkanélküliségi ráta magas	Gyerekek aránya kedvező, viszonylag magas Idősek aránya viszonylag alacsony Felsőfokú végzettség aránya magas Gyermektelenek aránya alacsony (30) Foglalkoztatottak aránya viszonylag magas Szolgáltatási szektorban foglalkoztatottak aránya viszonylag magas

Köszönöm a figyelmet!